

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

**«ОСВІТНІЙ МЕНЕДЖМЕНТ:
УСПІШНІ ПРАКТИКИ Й ВИКЛИКИ
В КОНТЕКСТІ РОЗБУДОВИ НУШ»**

*ПОЛТАВА-ЛУГАНСЬК
19 квітня 2023 року*

<i>Лебедик Л.В.</i> Створення та розвиток безпечного освітнього середовища закладу позашкільної освіти в умовах воєнного стану.....	51
<i>Міньковська І.В.</i> Розвиток емоційного інтелекту як одна з умов розбудови безпечного і здорового освітнього середовища.....	53
<i>Пашанова Т.О.</i> Роль вчителя у підтримці благополуччя дітей.....	56
<i>Савонова Г.І.</i> Академічна доброчесність як складова безпечного освітнього середовища.....	58
<i>Силкіна С.А.</i> Діти внутрішньо переміщених осіб в освітньому середовищі приймаючої громади.....	61
<i>Стрельников В.Ю.</i> Створення та розвиток безпечного освітнього середовища закладу неперервної освіти в умовах воєнного стану.....	63
<i>Чемодурова Ю.М.</i> Створення психологічно безпечного освітнього простору в умовах війни.....	65
<i>Жданюк Л.О.</i> Благополуччя учасників освітнього процесу в період воєнного стану: психологічний аспект.....	68

Напрямок 5. ЦИФРОВІЗАЦІЯ В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

<i>Буряк О.О.</i> Цифрові інструменти в управлінській діяльності ЗЗСО.....	70
<i>Мартиненко А.Я.</i> Використання дошки TRELLO в освітньому менеджменті.....	72

Напрямок 6. РОЗВИТОК ІНФОМЕДІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ ТА ПРАКТИКА ВПРОВАДЖЕННЯ МЕДІАОСВІТИ В ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

<i>Короткова О.О.</i> Національно-патріотичне виховання в контексті безпечного медіапростору.....	75
<i>Кузнєцова А.М.</i> Інфомедійна грамотність як складник сучасного уроку української мови.....	77
<i>Мельникович О.М.</i> Медіаграмотність як складова професійного розвитку вчителя початкових класів... 80	
<i>Проніна О.М.</i> Вплив соціальних мереж на дітей та підлітків: ризики та правила безпеки.....	82
<i>Рудь О.В.</i> Інформаційна гігієна учасників освітнього процесу в умовах війни.....	85
<i>Устименко Т.А.</i> “Школа медіаосвіти” як LIFELONG LEARNING платформа розвитку інфомедійної грамотності педагогів у форматі дистанційної освіти.....	88
<i>Шишкова О.М.</i> Розвиток критичного мислення на уроках української мови як один із компонентів інфомедійної грамотності у здобувачів освіти НУШ.....	91

телів, сім'ї. Український ресурс існує і він досить потужний, але він потребує більш активної популяризації. Є велика необхідність зацікавлювати самих дітей створювати якісний український контент. Це абсолютно безкоштовно і не вимагає багато зусиль.

Список використаних джерел:

1. Коротатник М. Медіаосвіта на вітчизняних теренах: досвід минулого для уроків сьогодення. Збірник статей Шостої міжнародної науково-методичної конференції «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи». Київ. *Центр Вільної Преси, Академія української преси*. 2018. С. 27 – 37.
2. Медіаосвіта та медіаграмотність: короткий огляд / Іванов В., Волошенко О., Кульчинська Л. Київ. АУП, ЦВП. 2011. С. 34 – 35.
3. Наказ Президента України № 286/2019 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2862019-27025>.
4. Наказ Міністерства освіти і науки України від 29 липня 2019 року № 1038 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 р. № 641». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-vnesen-nya-zmin-do-nakazu-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini-vid-16062015-641>.
5. Череповська Н. І. Медіаосвітні ресурси розвитку патріотизму і критичного мислення молоді. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2017, 156 с.

УДК 37.016:811.161.2:004

Кузнєцова А. М., старший викладач кафедри теорії й методики мовно-літературної та художньо-естетичної освіти, *Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти м. Миколаїв, Україна*
anastasiia.kuznietsova@moippo.mk.ua

ІНФОМЕДІЙНА ГРАМОТНІСТЬ ЯК СКЛАДНИК СУЧАСНОГО УРОКУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Анотація. У розвідці наголошено на важливості впровадження інфомедійної грамотності на уроках вивчення державної мови в Новій українській школі. Запропоновано добірку авторських інтегрованих завдань для учнів 5–6 класів, що сприяють розвитку предметних і ключових компетентностей, навичок критичного мислення, партнерської взаємодії.

Ключові слова: інфомедійна грамотність; інформація; мовна грамотність; Нова українська школа; урок української мови.

Інфомедійна грамотність є важливим складником сучасного уроку української мови, адже сприяє формуванню і розвитку вмінь / навичок інформаційної грамотності, медіаграмотності, критичного мислення, соціальної толерантності, стійкості до впливів медіа на наші емоції, фактчекінгу, цифрової безпеки, візуальної грамотності, інноваційності, креативності [3]. Це дає можливість організувати й провести компетентісно-діяльнісний урок на засадах педагогіки партнерства в будь-якому форматі: офлайновому, онлайнному, дистанційному синхронному, дистанційному асинхронному чи змішаному.

Державний стандарт базової середньої освіти (2020) продовжує впроваджувати інфомедійну грамотність у 5–6 класах Нової української школи. Так, у додатку 2 подано перелік базових знань для предметів мовно-літературної освітньої галузі за блоками:

- Інформація: джерело інформації; інформація текстова, графічна, числова тощо; достовірність, новизна, актуальність і несуперечливість інформації; надійність і ненадійність джерел інформації як складові її; критерії добору і способи пошуку інформації; явна і прихована інформація; факти і судження; маніпуляція і пропаганда.

- Комунікація: ...стереотипи, протидія та попередження дискримінації, цькування (булінгу); протидія пропаганді та маніпуляції; ненасильницька комунікація; суспільно-культурний контекст; цифрове середовище; безпечна поведінка у цифровому просторі; онлайн-взаємодія; форми презентації; академічна доброчесність [2, с. 23].

Н. Голуб й О. Горошкіна, автори модельної навчальної програми «Українська мова. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти [1], пропонують вивчати окремою темою інформацію, не позбавляючи при цьому вчителя можливості впроваджувати інфомедійну грамотність на будь-якому уроці. У такому випадку знання, уміння / навички як її складники стають не метою вивчення, а дієвим інструментом опанування державної мови.

Наведемо приклади авторських вправ / завдань, що дозволяють інтегрувати інфомедійну й мовну грамотності на уроках у 5–6 класах.

Завдання 1. Установіть відповідність між посадою і зображенням. Укажіть власне ім'я.

Установіть відповідність між посадою і зображенням.

Укажіть власне ім'я.

<i>Посада</i>	<i>Світлина</i>	<i>Власне ім'я</i>
1. Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України	А) 	
2. Головнокомандувач Збройних Сил України	Б) 	
3. Головнокомандувач розмінувальних операцій	В) 	

Джерело: складено самостійно

Виконайте самоперевірку:

САМОПЕРЕВІРКА:

<i>Посада</i>	<i>Світлина</i>	<i>Власне ім'я</i>
1. Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України	А) 	Валерій Залужний
2. Головнокомандувач Збройних Сил України	Б) 	Володимир Зеленський
3. Головнокомандувач розмінувальних операцій	В) 	пес Патрон

Джерело: складено самостійно

Поділіться результатами:

- Що вдалося / не вдалося?
- Чи є розбіжності? Які? Обґрунтуйте.

Ключ до завдання:

1 А – Володимир Зеленський, 2 Б – Валерій Залужний, 3 В – пес Патрон.

- Що могло (змогло) відволікти вас?
- Які вміння розвивали, виконуючи завдання?
- Чому важливо мати вміння / навички візуальної грамотності?

Завдання 2. «Дослідники» (робота в парах).

- Зверніть увагу на назву кожної посади з попереднього завдання.
- Визначте, проста вона чи складена.
- З'ясуйте особливості написання цих посад: які складники пишемо з великої букви, а які – з малої.

З чим це пов'язано?

- Поміркуйте, чи всі посади є офіційними?
- Як це можна перевірити?
- Чи можна назвати посаду Патрона фейковою. Доведіть свою думку.
- Запропонуйте інші посади для народного улюбленця.
- За яким принципом будете добирати?
- Яка інформація стане в пригоді?

Завдання 3. «Мовні ревізори».

- Хто такий пес Патрон? Що цікавого ви чули про нього?
- Чи є ця інформація правдивою / точною?
- Як називаємо таку інформацію?
- Чим факти відрізняються від фейків і суджень?
- Звідки дізналися про песика-героя?
- Чи можна назвати ці джерела надійними? Чому?

Об'єднайтеся в групи за розрахунком "вухо – лапа – хвіст".

- Чи відомо вам, що Патрон має свою сторінку в соціальній мережі «Фейсбук»?
- Відсканувавши швидкод, ознайомтеся з останніми дописами на фейсбук-сторінці героя.

- Про що вони?
- Зверніть увагу на мовне оформлення дописів.
- Чи потребують вони редагування?
- Які помилки вдалося знайти і виправити?

Завдання 4. Запишіть текст, знявши ризики й уставивши необхідні букви й розділові знаки. Прокоментуйте.

Патрон У/українс..кий собака/винюхувач вибухівки джек/рассел/тер..ер талісман С/служби України з надзвичайних ситуацій який здобув в..лику популярніс..т.. за часів Р/російс..ко/У/українс..кої війни. За дан..ими ДСНС до 19 березня Патрон допоміг виявити понад 90 вибухових пристроїв встановл..них російс..кими війс..ками. За цей дос..ть короткий час став улюбл..ним геро..м для дорослих і дітей [4].

- Звірте написане з текстом-оригіналом, знайшовши статтю про Патрона у вікіпедії.
- Чи є відмінності? Поясніть, де і які (якщо є).
- Як часто користуєтеся вікіпедією?
- Чи можна назвати це джерело достовірним? Чому?
- Чи є стаття про Патрона, на вашу думку, повною (вичерпною)?
- Що можна додати?

Отже, запропоновані завдання демонструють органічну й продуктивну імплементацію інфомедійної грамотності на сучасному уроці української мови, що сприяє розвитку не тільки компетентного мовця, а й творчої, толерантної особистості, здатної до критичного сприйняття інформації, її аналізу, створення і поширення.

Список використаних джерел:

1. Голуб Н. Б., Горошкіна О. М. Модельна навчальна програма «Українська мова. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти. URL: <https://cutt.ly/rKqjFdH/>. (дата звернення: 04.04.2023).
2. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://cutt.ly/mJ61eBc>. (дата звернення: 04.04.2023).
3. Інфомедійна грамотність – невід’ємна складова навчального процесу закладу вищої освіти : збірник статей / Редкол. : В. Ф. Іванов (голов. ред.) [та ін.]. Київ : Академія української преси, IREX, Центр Вільної преси, 2021. 400 с.
4. Патрон (пес) URL: <http://surl.li/fbfkm>. (дата звернення: 04.04.2023)

УДК 37.2

Мельникович В. О., в. о. директора, вчитель початкових класів,
комунальний заклад «Рубіжанська обласна спеціальна школа «Кришталік»
м. Рубіжне, Луганської області, Україна
veramelnikovich111@gmail.com

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Анотація. У статті розглядається тема медіаграмотності як необхідної складової професійного розвитку вчителя початкової школи. У контексті сучасної інформаційної ери, медіаграмотність стає важливою як для вчителів, так і для учнів. У тексті описуються основні навички, які повинен мати сучасний вчитель початкової школи у сфері медіаграмотності. Авторка надає приклади, як вчителі можуть удосконалювати та використовувати у своїй діяльності навички з медіаграмотності. У підсумку статті робиться висновок про те, що медіаграмотність є важливим елементом професійного розвитку вчителів початкової школи, оскільки це допоможе їм бути більш ефективними в освітньому процесі, підготувати учнів до життя в інформаційному суспільстві та виконати основні завдання в медіаосвіті.

Ключові слова: Медіаграмотність, медіакультура, вчителі початкової школи, професійний розвиток, компетентності, джерела інформації, достовірність, медійні ресурси, AUP, протидія булінгу, медіаосвіта.

У сучасному світі відбувається переорієнтація навчання з засвоєння величезної суми знань, на освоєння компетентностей. Це передбачає формування вмінь молодшого школяра працювати з інформацією: шукати, аналізувати, критично переосмислювати, відбирати необхідну, використовувати